

Viatges en el temps

📍 Biblioteca Montserrat Abelló 📅 14/12/2023 📁 Especialitzacions 💬 2 comentaris

Entre els temes més habituals de la ciència-ficció es troben els viatges en el temps, on els protagonistes descobreixen, de manera accidental o buscada, la manera de viatjar a través del temps. Encara que existeixen precursors, com

Mark Twain i la seva novel·la *Un ianqui a la cort del Rei Artús* (1889), l'obra pionera més coneguda de ciència-ficció referent als viatges en el temps és *La màquina del temps* (1895), de l'escriptor H. G. Wells. No obstant això, la primera vegada que algú va imaginar la possibilitat de retrocedir en la història mitjançant la tecnologia va ser Enrique Gaspar a la seva obra *El Anacronópete*, publicada com a novel·la l'any 1887.

Hi ha molts tipus de viatges en el temps, que poden ser al passat, al futur o, fins i tot, es podria considerar que es troben relacionats amb la visita a realitats paral·leles. En tot cas, el viatge en el temps (a vegades una excusa per explicar una aventura en un context diferent al punt de partida dels personatges) posiciona la narració en una visió determinista o atzarosa de la realitat. Quan es produeix cap al passat, a més, pot donar lloc a paradoxes temporals, situacions que trenquen la relació de causa i efecte o que plantegen dues realitats contradictòries.

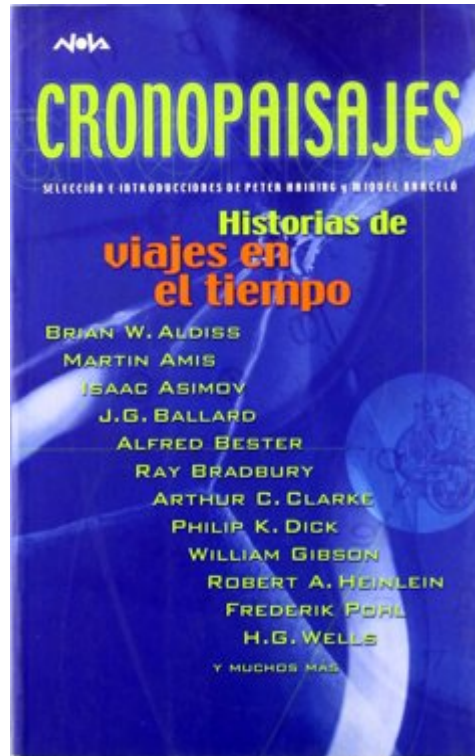
A més, quan es modifiquen accions del passat, les formes que s'adopten per tal de donar coherència al temps també són diverses: línies temporals úniques que plantegen la qüestió del destí, línies temporals dinàmiques que obren diversos futurs, línies temporals paral·leles (o directament universos paral·lels), bucles temporals que aposten per la circularitat del temps... Per altra banda, es pot plantejar la impossibilitat de canviar la línia temporal o, fins i tot, presentar reaccions que s'oposen a les accions del canvi sobre el passat.

Com veiem, són moltes les possibilitats de les històries en aquest camp donada la complexitat del concepte *temps*. Des de fa més d'un segle, amb la teoria de la relativitat, el concepte *espai-temps* li dona categoria de dimensió, però n'és una que percebem de manera molt diferent a les dimensions espacials. En aquesta guia, presentarem títols de caràcter variat que juguen amb la direcció del temps tal com la coneixem o amb la percepció que en tenim d'ell.

NOVEL·LES

Un dels grans clàssics és *La màquina del temps* (1895), de Wells, si bé la lectura més enllà de l'aventura és més social que científica. Un altre relat referencial és *Un sonido atronador* (1852), de Bradbury, que tracta el tema de l'anomenat

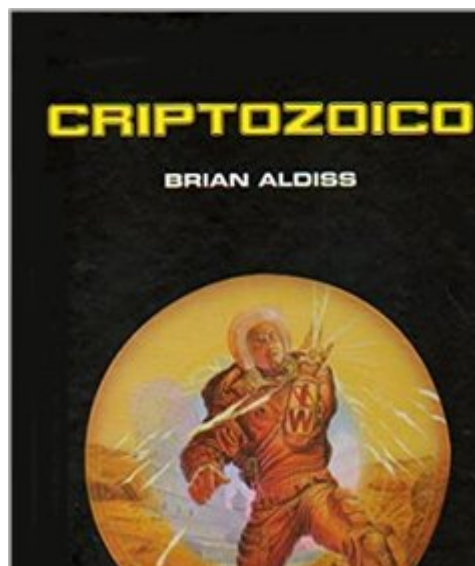
efecte papallona. Tenim llibres que empren el viatge per a l'aventura més lliure, de manera molt diferent, com a *La patrulla del tiempo* o *Las puertas de Anubis*. Altres, de marcat caràcter social com *Parentesco*; subversius com *La bella durmiente*; lírics com el recent *Així es perd la guerra del temps*; i també s'ha afegit un compendi de relats, *Cronopaisajes*, entre moltes altres històries.

AAVV

CRONOPAISAJES

Barcelona: Ediciones B, 2003

ALDISS, BRIAN W.

CRIPTOZOICO

Barcelona: Edhasa, 2005

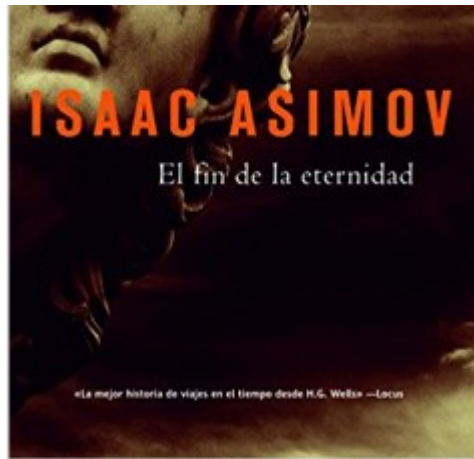
ANDERSON, POUL

LA PATRULLA DEL TIEMPO

Barcelona: Ediciones B, 2016

 eBiblio

ASIMOV, ISAAC

LA FI DE L'ETERNITAT

Barcelona: La Magrana, 1995

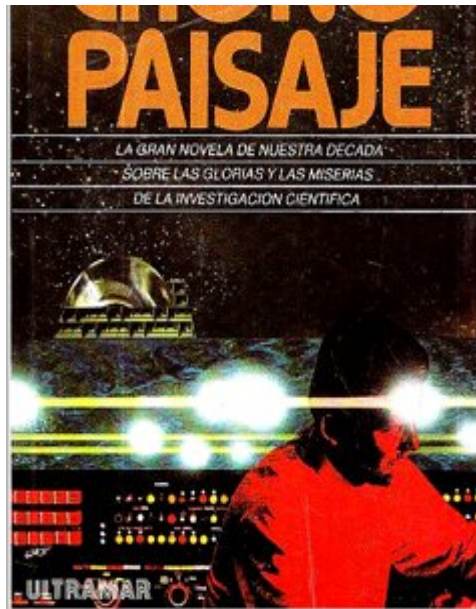

BAXTER, STEPHEN

LAS NAVES DEL TIEMPO

Barcelona: Ediciones B, 1996

BENFORD, GREGORY

CRONOPAISAJE

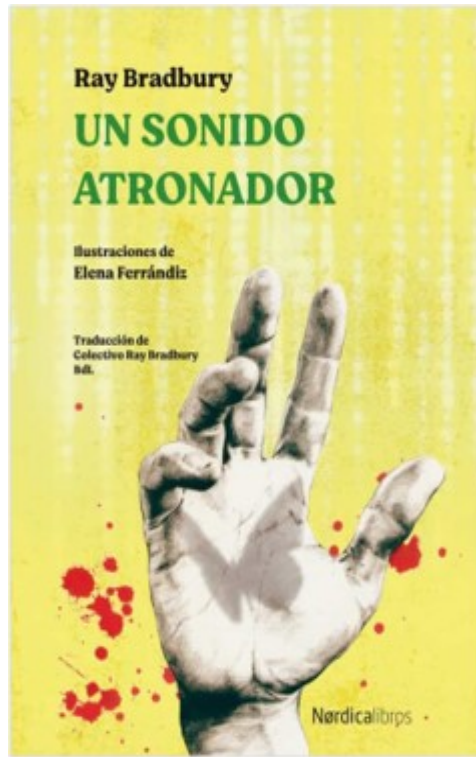
Barcelona: Ultramar, 1984

BISHOP, MICHAEL

SÓLO UN ENEMIGO, EL TIEMPO

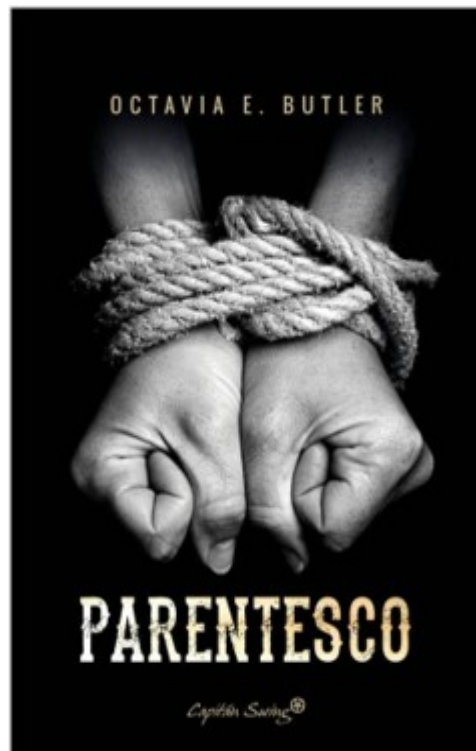
Barcelona: Acervo, 1984

BRADBURY, RAY

UN SONIDO ATRONADOR

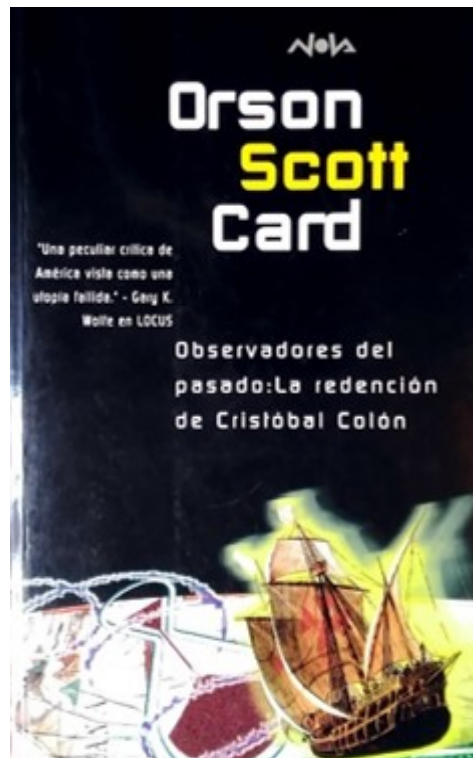
Madrid: Nórdica Libros, 2020

BUTLER, OCTAVIA E.

PARENTESCO

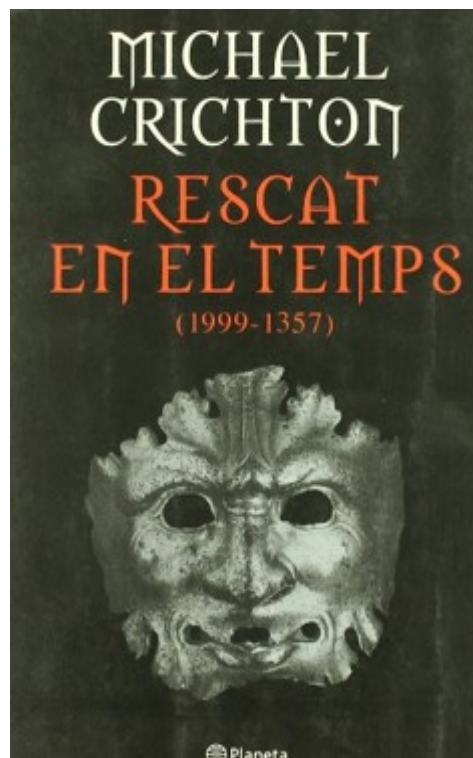
Madrid: Capitán Swing, 2018

CARD, ORSON SCOTT

OBSERVADORES DEL PASADO

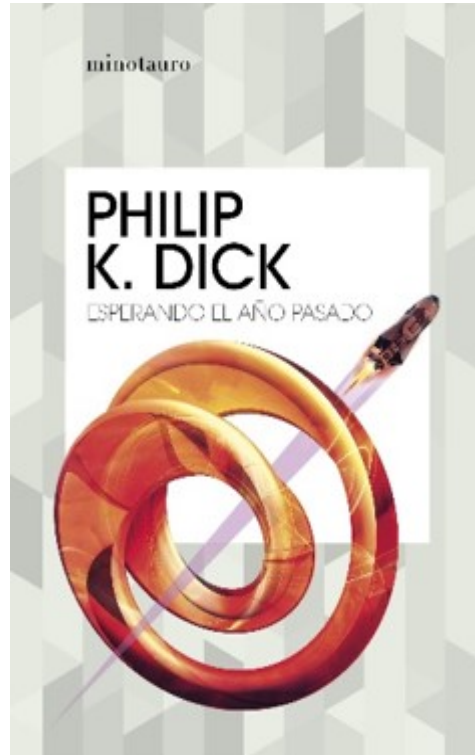
Barcelona: Ediciones B, 1998

CRICHTON, MICHAEL

RESCAT EN EL TEMPS: 1999-1357

Barcelona: Planeta, 2000

DICK, PHILIP K.

ESPERANDO EL AÑO PASADO

Barcelona: Minotauro, 2021

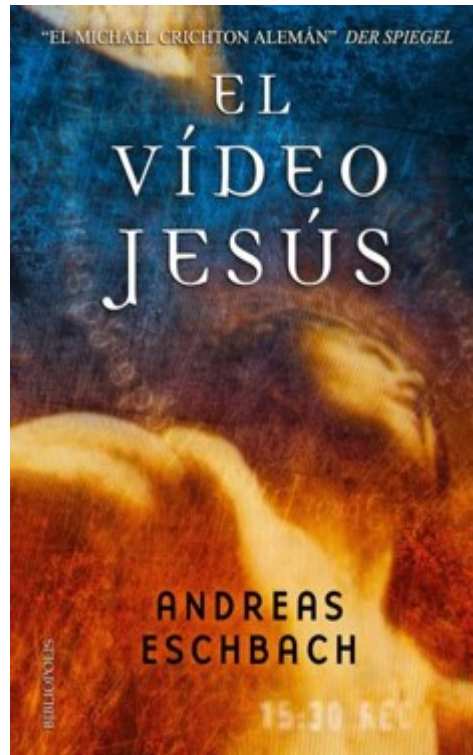

EL-MOTHAR, AMAL

AIXÍ ES PERD LA GUERRA DEL TEMPS

Girona: Mai Més, 2020

ESCHBACH, ANDREAS

EL VÍDEO JESÚS

Madrid: Bibliópolis, 2007

FINNEY, JACK

AHORA Y SIEMPRE

Barcelona: Ediciones B, 1997

GASPAR, ENRIQUE

EL ANACRONÓPETE

Valencia: Inlibris, 2017

GRIMWOOD, KEN

VOLVER A EMPEZAR

Madrid: La Factoría de Ideas, 2008

HEINLEIN, ROBERT A.

PUERTA AL VERANO

Madrid: La Factoría de Ideas, 2005

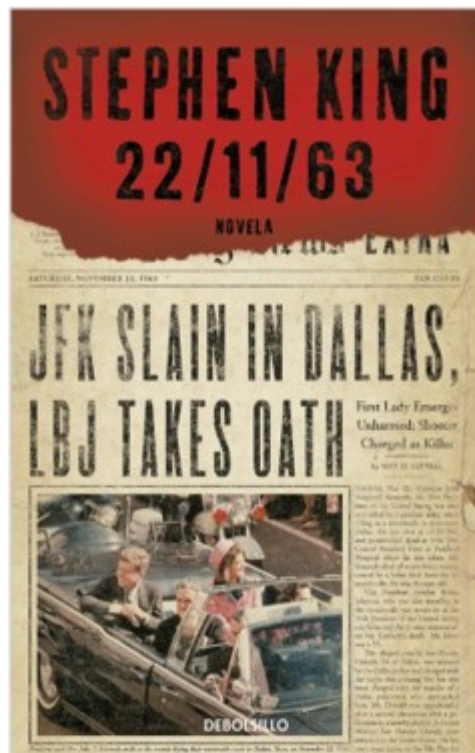

HURLEY, KAMERON

LA BRIGADA LLUMINOSA

Girona: Mai Més, 2019

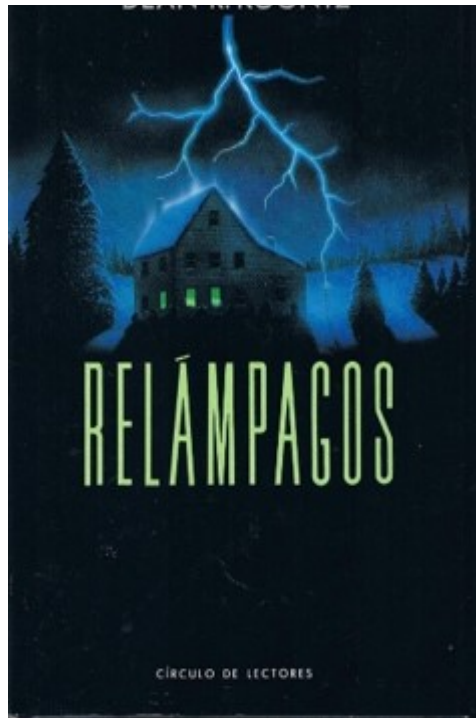

KING, STEPHEN

22/11/1963

Barcelona: Plaza & Janés, 2012

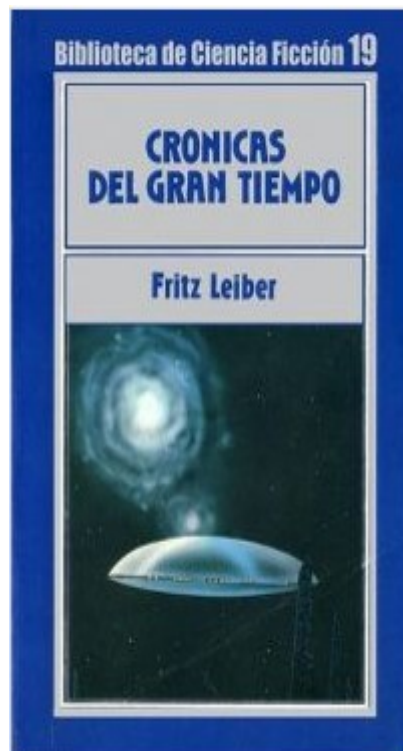
DEAN R. KOONTZ

KOONTZ, DEAN

RELÁMPAGOS

Barcelona: Círculo de Lectores, 1990

LEIBER, FRITZ

CRÓNICAS DEL GRAN TIEMPO

Barcelona: Orbis, 1985

MALLORQUÍ, CÉSAR

EL COLECCIONISTA DE SELLOS

Madrid: Alberto Santos, 2012

MATHESON, RICHARD

EN ALGÚN LUGAR DEL TIEMPO

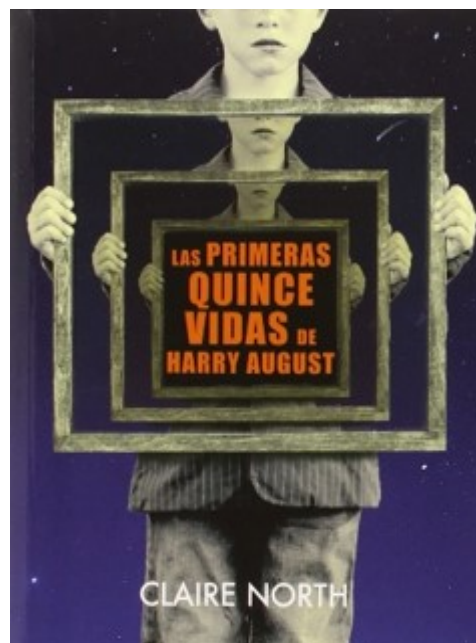
Madrid: La Factoría de Ideas, 2005

NIFFENEGGER, AUDREY

LA MUJER DEL VIAJERO DEL TIEMPO

Barcelona: Grijalbo, 2005

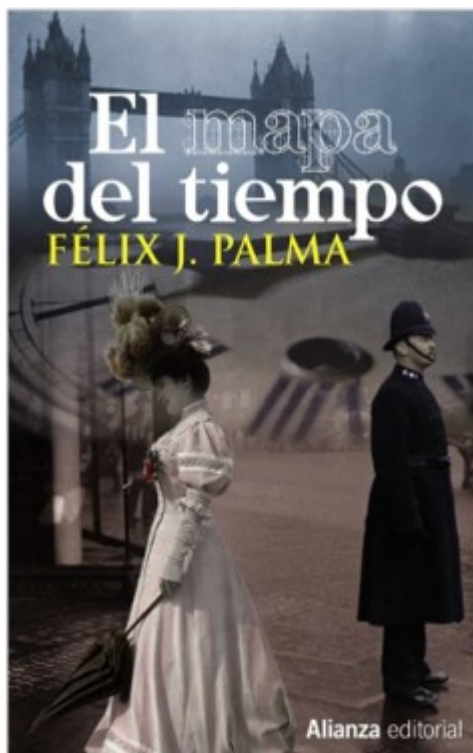

ALGUNAS HISTORIAS NO SE PUEDEN CONTAR
EN EL TRANCURSO DE UNA SOLA VIDA

NORTH, CLAIRE

LAS PRIMERAS QUINCE VIDAS DE HARRY AUGUST

Madrid: Colmena, 2015

PALMA, FÉLIX J.

EL MAPA DEL TIEMPO

Madrid: Alianza, 2009

 eBiblio

POWERS, TIM

LAS PUERTAS DE ANUBIS

Barcelona: Gigamesh, 2015

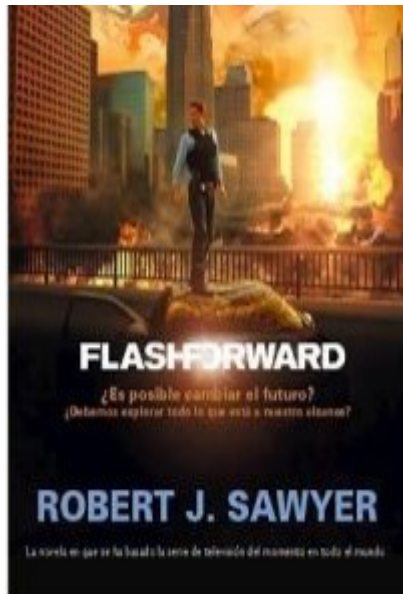

SAKURAZAKA, HIROSHI

ALL YOU NEED IS KILL

Barcelona: Norma, 2014

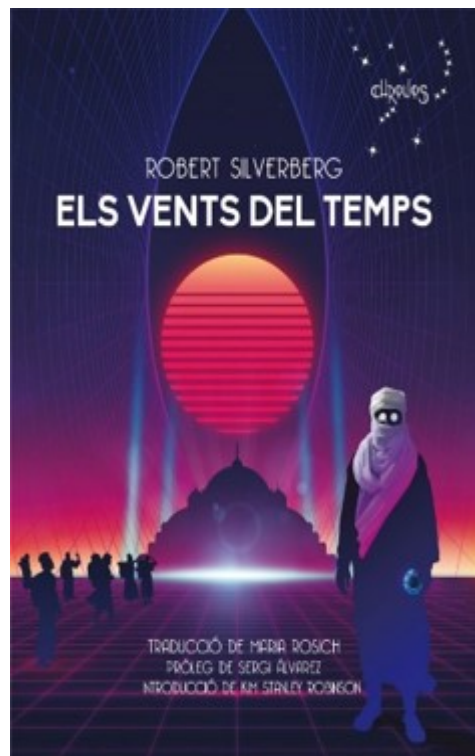

SAWYER, ROBERT J.

FLASHFORWARD

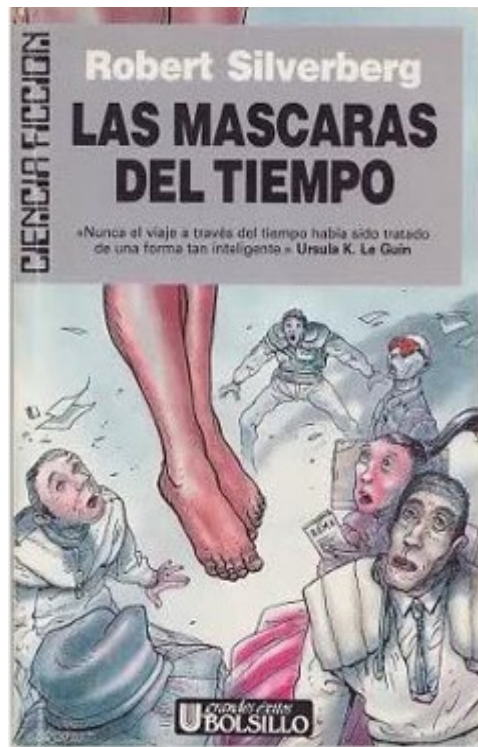
Madrid: La Factoría de Ideas, 2009

SILVERBERG, ROBERT

ELS VENTS DEL TEMPS

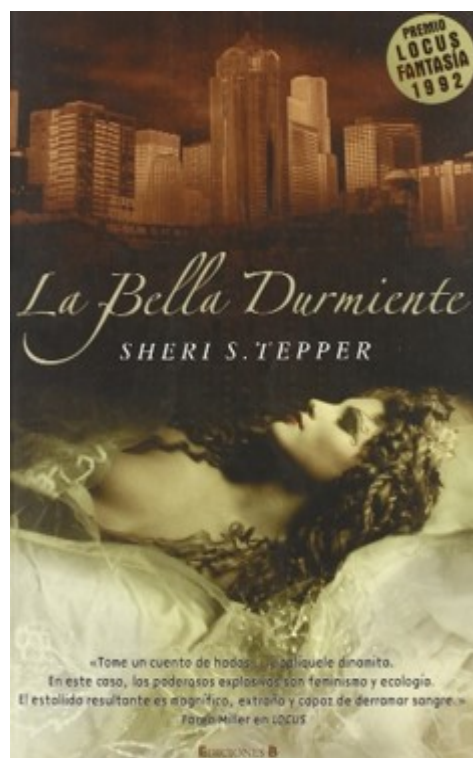
Barcelona: Chronos, 2020

SILVERBERG, ROBERT

LAS MÁSCARAS DEL TIEMPO

Barcelona: Ultramar, 1990

TEPPER, SHERI S.

LA BELLA DURMIENTE

Barcelona: Ediciones B, 2007

TUCKER, WILSON

LOS AMOS DEL TIEMPO

Barcelona: Martínez Roca, 1978

TUCKER, WILSON

EL AÑO DEL SOL TRANQUILO

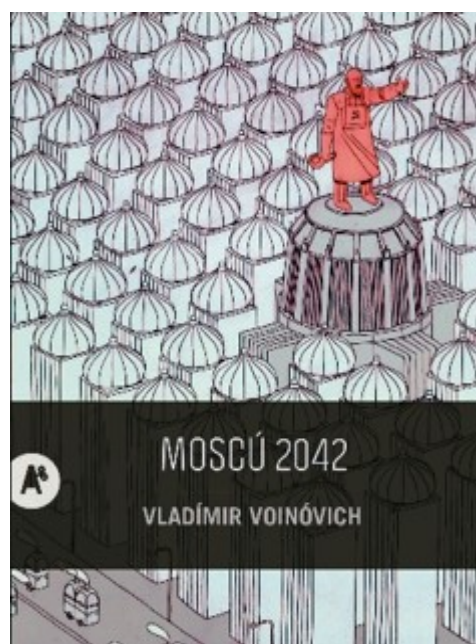
Barcelona: Martínez Roca, 1983

TWAIN, MARK

UN IANQUI A LA CORT DEL REI ARTÚS

Barcelona: Quaderns Crema, 1999

VOINÓVICH, VLADIMIR

MOSCÚ 2042

Barcelona: Debolsillo, 2014

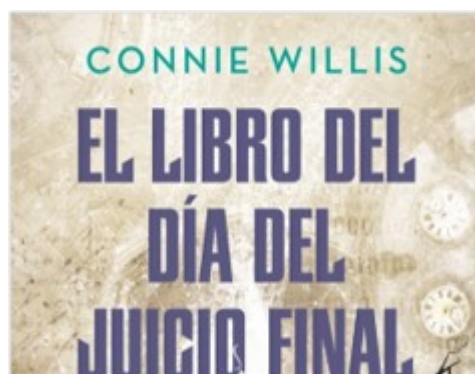

WELLS, H. G.

LA MÀQUINA DEL TEMPS

Barcelona: Edicions 62, 2018

 eBiblio

WILLIS, CONNIE

EL LIBRO DEL DÍA DEL JUICIO FINAL

Barcelona: Nova, 2020

WILSON, ROBERT CHARLES

SPIN

Barcelona: Libros del Atril, 2008

PELLÍCULES

El cinema també ha estat prolífic amb aquest tema, sovint adaptant referents literaris com el clàssic de Wells *La màquina del temps*, tant per George Pal com per Simon Wells. Altres adaptacions recomanables són *12 monos*, de Terry Gilliam, inspirada en *La Jetée* de Chris Marker; *Más allá del tiempo* adapta el supervendes *La mujer del viajero del tiempo*; i pel que fa a relats, *Predestination* i *Paycheck* adapten lliurement *Todos vosotros zombis*, de Heinlein, i *La paga*, de Dick, respectivament.

Però també s'han creat èxits propis com *Terminator*, un exemple de temps lineal; *Regreso al futuro*, un exemple de línies múltiples; o *Atrapado en el tiempo*, un bucle temporal.

ALEND, CÉSAR ESTEBAN

SIN FIN

Valladolid: Divisa Home Video, 2019

BRESS, ERIC

EL EFECTO MARIPOSA

[S.I.]: New Line, 2004

CAMERON, JAMES

TERMINATOR

[S.I.]: MGM, 2006

CARRUTH, SHANE

PRIMER

Barcelona: Filmax, 2005

CURTIS, RICHARD

UNA CUESTIÓN DE TIEMPO

Madrid: Universal, 2014

DONNER, RICHARD

TIMELINE

Madrid: Tripictures, 2004

GILLIAM, TERRY

12 MONOS

[S.I.]: Columbia Tristar, 2001

GILLIAM, TERRY

LOS HÉROES DEL TIEMPO

Barcelona: Manga, 2007

HEREK, STEPHEN

LAS ALUCINANTES AVENTURAS DE BILL Y TED

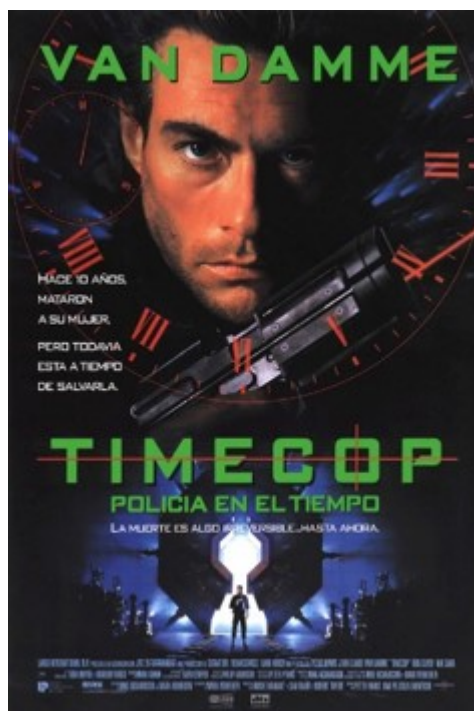
[S.I.]: Cult Movies Gold, 2016

HOSODA, MAMORU

LA CHICA QUE SALTABA A TRAVÉS DEL TIEMPO

Madrid: Selectavisión, 2010

HYAMS, PETER

TIMECOP

Barcelona: Filmax, 2005

JOHNSON, RIAN

LOOPER

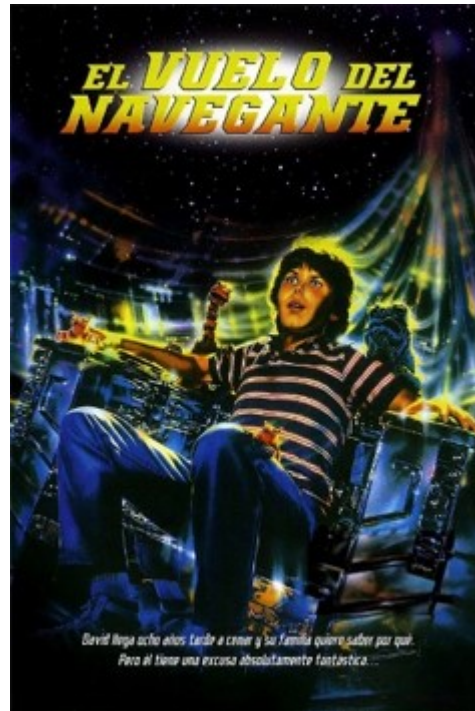
Madrid: Aurum, 2013

JONES, DUNCAN

CÓDIGO FUENTE

Madrid: Aurum, 2011

KLEISER, RANDAL

EL VUELO DEL NAVEGANTE

Barcelona: Manga, 2005

LIMAN, DOUG

AL FILO DEL MAÑANA

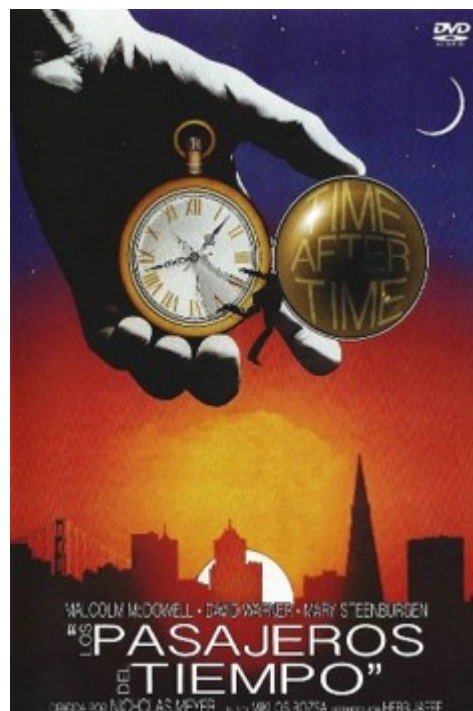
[S.I.]: Warner Bros., 2014

MAYBURY, JOHN

THE JACKET

Madrid: Tripictures, 2006

MEYER, NICHOLAS

LOS PASAJEROS DEL TIEMPO

[S.I.]: 7art, 2015

NOLAN, CHRISTOPHER

INTERSTELLAR

Madrid: Warner Bros., 2015

NOLAN, CHRISTOPHER

TENET

Madrid: Walt Disney Company Iberia, 2020

OLIVARES, JAVIER

EL MINISTERIO DEL TIEMPO

Valladolid: Divisa, 2015

PAL, GEORGE

EL TIEMPO EN SUS MANOS

[S.I.]: Turner, 2000

PAULO, ORIOL

DURANTE LA TORMENTA

Madrid: Twentieth Century Fox Home Entertainment España, 2019

RAFFILL, STEWART

EL EXPERIMENTO FILADELFIA

Barcelona: Manga, 2004

RAMIS, HAROLD

ATRAPADO EN EL TIEMPO

Madrid: Sony, 2008

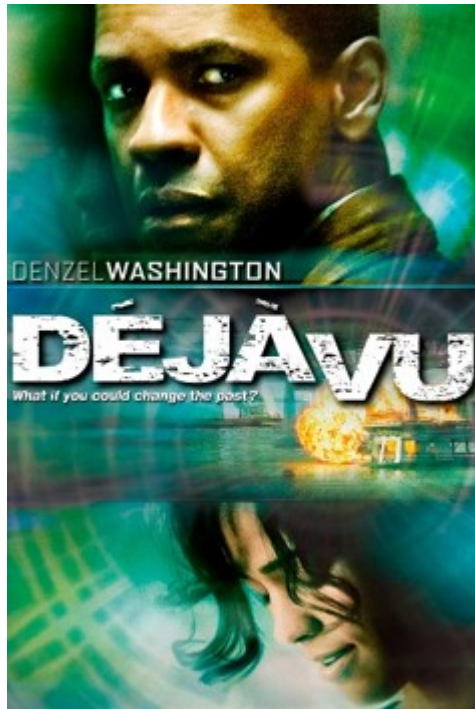

SCHWENTKE, ROBERT

MÁS ALLÁ DEL TIEMPO

Madrid: Tripictures, 2010

SCOTT, TONY

DÉJÀ VU

Madrid: Buena Vista, 2007

SPIERIG, MICHAEL

PREDESTINATION

Madrid: Sony, 2014

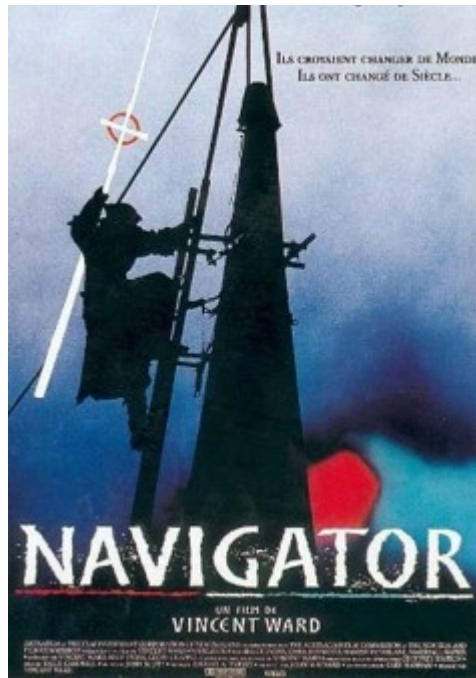
VIGALONDO, NACHO

LOS CRONOCRÍMENES

Barcelona: Cameo, 2008

 eBiblio

WARD, VINCENT

THE NAVIGATOR

[S.I.]: Eurocine, 2007

WELLS, SIMON

LA MÁQUINA DEL TIEMPO

[S.I.]: Warner Bros., 2002

WOO, JOHN

PAYCHECK

[S.I.]: DreamWorks, 2004

ZEMECKIS, ROBERT

REGRESO AL FUTURO

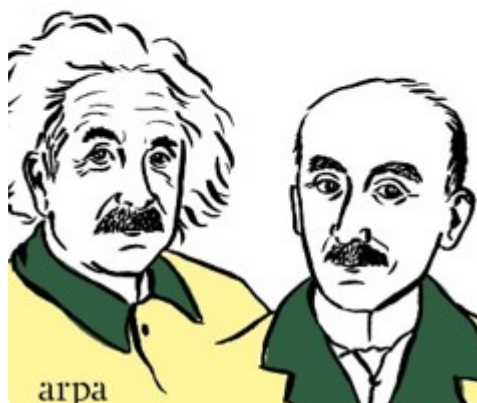
Madrid: Sony Pictures Entertainment, 2020

SOBRE EL TEMPS

Finalment, afegim alguns llibres divulgatius per intentar desentrellar la complexitat del concepte del temps, aquesta dimensió de la qual només podem veure una part, el passat. Tenim un clàssic revisat de divulgació d'un dels científics més importants del segle XX, Stephen Hawking; i uns altres llibres més actuals i específics com *L'ordre del temps* i *Desde la eternidad hasta hoy*; també trobem llibres que reflexionen incloent perspectives més socials, com *El físico y el filósofo*, construït sobre la confrontació de dos genis com Bergson i Einstein; o *El tiempo en la historia*.

Jimena
Canales
**El físico
y el filósofo**

Albert Einstein, Henri Bergson
y el debate que cambió nuestra
comprensión del tiempo

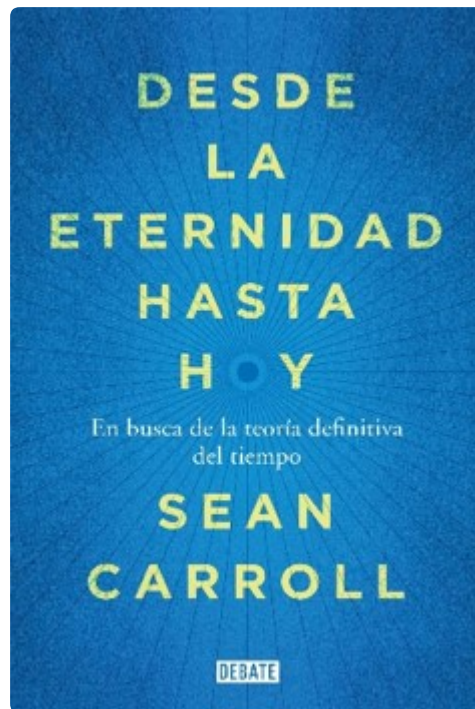
CANALES, JIMENA

EL FÍSICO Y EL FILÓSOFO

ALBERT EINSTEIN, HENRI BERGSON Y EL DEBATE QUE CAMBIÓ NUESTRA COMPRENSIÓN DEL TIEMPO

Barcelona: Arpa, 2020

El 6 d'abril de 1922, a París, Albert Einstein i Henri Bergson van debatre públicament sobre el concepte del temps. *El físico y el filósofo* explica la notable història de com aquest debat explosiu va transformar la nostra comprensió del temps i va impulsar una bretxa entre la ciència i les humanitats que persisteix actualment.

CARROLL, SEAN

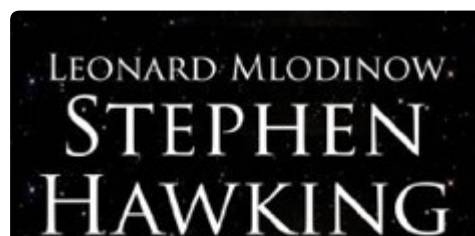
DESDE LA ETERNIDAD HASTA HOY

EN BUSCA DE LA TEORÍA DEFINITIVA DEL TIEMPO

Barcelona: Debate, 2015

Sean Carroll, un dels millors físics teòrics del món, ens ofereix una teoria revolucionària que il·lustra com la fletxa del temps existeix gràcies a condicions prèvies al Big Bang, una era que Einstein ni tan sols va somiar, i que explica que el nostre univers conviu amb universos paral·lels on el temps viatja en direcció oposada.

HAWKING, STEPHEN

BREVÍSSIMA HISTÒRIA DEL TEMPS

Barcelona: Labutxaca, 2011

El 1988 va aparèixer el llibre que canviaria de dalt a baix la nostra concepció de l'Univers, i que es va convertir en un dels més grans best-sellers científics: *Història del temps*, de Stephen Hawking. Disset anys després, el professor Hawking va escriure aquest llibre que, potenciat per imatges increïbles, posa a l'abast dels mortals els grans misteris del món i de la vida.

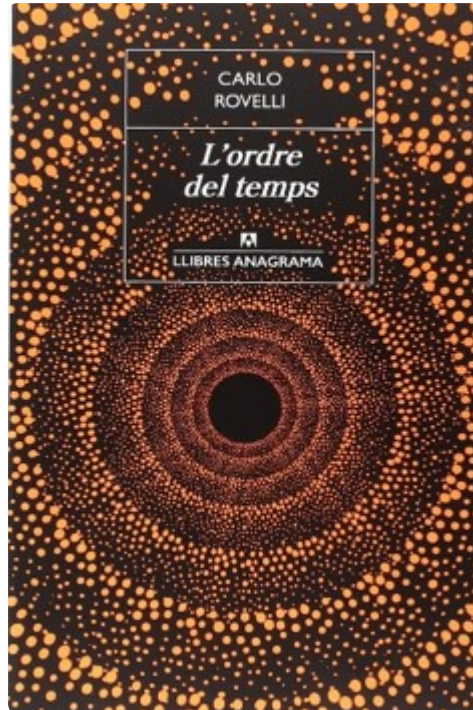

JÖNSSON, BODIL

DEU REFLEXIONS SOBRE EL TEMPS

Barcelona: Columna, 2000

Sempre estem corrent al darrere d'una mica de temps: és un tret inherent a la nostra civilització. Bodil Jönsson fa una sèrie de reflexions enginyoses i acurades al voltant d'un tema que afecta a tothom, i alhora ens ofereix un bon nombre de consells pràctics que poden ajudar a canviar les nostres vides d'una manera molt senzilla.

ROVELLI, CARLO

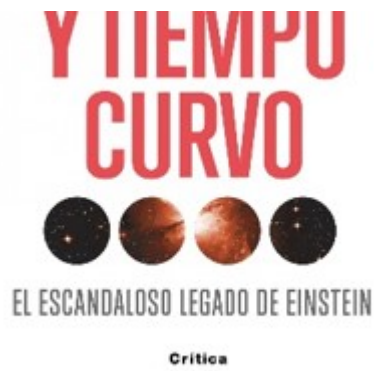
L'ORDRE DEL TEMPS

Barcelona: Anagrama, 2018

Què és el temps? Existim en el temps o és el temps qui existeix en nosaltres? Per què recordem el passat i no el futur? Què vol dir que el temps «corre»? El passat és tancat i el futur és obert? El temps és lineal? Existeix de debò? Carlo Rovelli, físic i autor del supervendes internacional *Set lliçons breus de física*, respon aquí a aquestes preguntes i moltes més.

KIP S. THORNE
AGUJEROS
NEGROS
VIUENDO

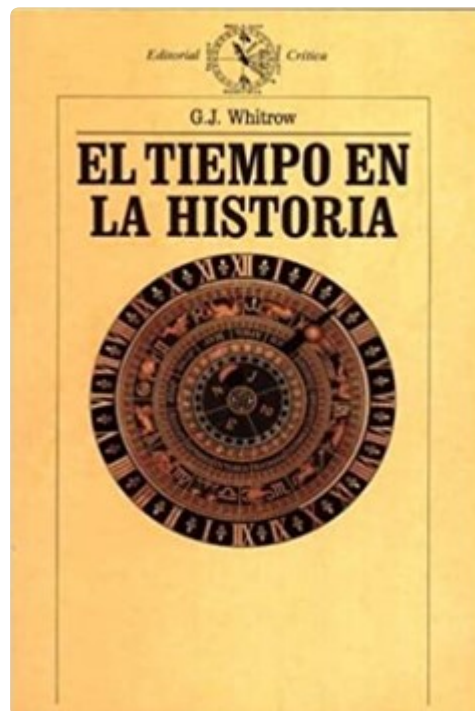
THORNE, KIP S.

AGUJEROS NEGROS Y TIEMPO CURVO

EL ESCANDALOSO LEGADO DE EINSTEIN

Barcelona: Crítica, 2010

Thorne comença portant-nos a un viatge als forats negres i, des d'allà, ens fa seguir el descobriment de les noves concepcions de la física. Des d'Einstein fins als nostres dies, en una mena de relat històric assaonat d'anècdotes viscudes, al llarg del qual aprenem els conceptes bàsics fins arribar al punt en què forats de cuc i màquines del temps ens semblen possibilitats lògiques i comprensibles.

WHITROW, G. J.

EL TIEMPO EN LA HISTORIA

LA EVOLUCIÓN DE NUESTRO SENTIDO DEL TIEMPO Y DE LA PERSPECTIVA TEMPORAL

Barcelona: Crítica, 1990

Per accedir a l'estudi dels mètodes de mesura del temps al llarg de tota la història, cal conèixer el concepte de temps des de la perspectiva de cada civilització i cultura, des de l'època prehistòrica fins als nostres dies.

El tiempo en la Historia se centra en el desenvolupament dels mètodes per mesurar el temps, introduint-se de ple en el camp de la història de la ciència i de la tècnica.

ZIMBARDO, PHILIP G.

LA PARADOJA DEL TIEMPO

LA NUEVA PSICOLOGÍA DEL TIEMPO

Barcelona: Paidós, 2009

A *La paradoja del tiempo*, els doctors Zimbardo i Boyd parteixen de trenta anys d'estudis innovadors per revelar, per primer cop, com influeix la nostra perspectiva temporal a la nostra vida i com influeix el món que ens envolta en aquesta perspectiva.

La paradoja del tiempo és un pla pràctic per optimitzar la nostra combinació personal de perspectives temporals per tal d'aprofitar al màxim cada minut de la nostra vida personal i professional, a més d'oferir una anàlisi fascinant del poder i les paradoxes del temps al món modern.

Amb el suport de:

📖 Ciència, Ciència-ficció, Cinema, Narrativa

Biblioteca Montserrat Abelló

La Biblioteca Montserrat Abelló i Soler s'inaugura el 26 de gener de 2018. Situada al carrer dels Comtes de Bell-lloc, és un nou equipament cultural i de proximitat que comparteix edifici amb l'Ateneu de Fabricació de les Corts. Es converteix en la biblioteca del Districte de les Corts.

[Tots els seus posts](#)

2 COMMENTS

Mireia

16 juny 2023 a les 14:21

Molt bones recomanacions per endinsar-se al món de la ciència ficció i als universos on l'espai temporal és completament diferent al nostre.

Respon
